

Akt nr:

P-E1a-0036

AU\$P-E1a-0036

Kontrakt.

Sedan Kongl. Maj:t den 12 April 1889 i och för invallning, jemte afdikning och od-
ling af sank mark, tillhörande Knötthår,
Mörtebol och Näs i Amäs socker af Torsbo
härads i Elfsborgs län enligt en af Landtbruksingeni-
ören Adolf Roos upprättad, af Kongl. Maj:t
fastställt plan med dertill hörande kostnadsförslag, i
närar beviljat ett låneunderstöd af Tio Tusen
(10,000) kronor, att utgå af 1889 års odlings-
fond och lyftas i de tider, som Kongl. väg-
och Vattenbyggnadsstyrelsen ejer att bestämma,
 så, och i enlighet med Riksdagens för dylikt
 statsbidrag åtnjutande gifna, af Kongl. Maj:t
 gillade föreskrifter, hafva undertecknade, enligt
 bilagda protokoll af 18 juni 1889 af delegarne
 i företaget valda till Direktion, i och för
 detta företag med Kongl. Väg- och Vattenbygg-
 nadsstyrelsen, i Kongl. Maj:ts och Kronans
 vägnar, afslutat följande kontrakt, hvarje-
 nom vi i vederbörande intressenter i arbets-
 företaget vägnar åtaga och förbinda oss.

§ 1.

Att arbetet, hvarvid vi äro skyldiga att
 underkasta oss alla de villkor och kontroller,

3

Gen. aud. bref 10/93 (int. 244/1893) ad arbetslån förlängd till 1/994.

som af Kongl. Maj:t påföras lämpliga och nödiga, skall utföras sålunda, att vattenafledningen och afdikningen för odlingsarbetet skola vara påbörjade före 1889 års utgång och att hela arbetet, odlingen inbegripes, skall vara fullbordadt inom den 1 September 1892 i noggrann överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen, utan att anspråk på ytterligare bidrag af allmänna medel må vidare kunna väckas; skolan de vi genom kontant tillskott, materialier, arbete eller annat bidrag bestrida hvad till hela odlingsföretagets fullbordande kan erfordras utöfver det lemnade lånebidraget, samt de utförda arbetena, så länge någon del af lånet återstår ogulden, vederbörligen underhålla.

82.

Att i händelse af afvikelse, utan dertill er-
hållen vederbörlig tillvaktelse, skete från den
fastställda arbetsplanen,

eller arbetet, utan att anständer med
detsammans utförande belåtit af Kongl. Maj:t
medgifvet, icke inom därför beständ tid full-
beordats,

eller om, innan vattenaflednings-afdik-
nings- och odlings-arbetet blifvit fullbordadt,
afsyradt och godkändt, Kongl. Väj- och Vat-
tenbyggnadsstyrelsen skulle finna den säkerhet,
som blifvit för kontraktets fullgörande ställd,
icke vidare vara nöjaktig, eller om, innan
lånet blifvit genom laga kraft egande beslut
fördeladt på de hemman, hvilka för återbetal-

ingen skola ansvare, Statskontoret skulle
finna den säkerhet, som lifvint för landet
staud, icke vidare vara nöjaktig, och ny
säkerhet, som af vederbörande myndighet god-
kännes, icke varden inom beständ tid aflem-
nad,

eller om den bestämde annuiteten icke
vänder i behörig tid erlagd,

det ankommer på Kongl. Maj:t att låta
inställa alla vidare utbetalning af statsbidra-
get samt återfordra, hvad deraf uppbärts, att
på en gång eller efter hand till Kongl. Stats-
kontoret inbetalas inom den tid, som af Kongl.
Maj:t bestämmes; och skola vi å sålunda
lyftade och återburna medel jemväl erlägga
fem procents årlig ränta från lyftningsdagen
till dess återbetalning sker.

83.

Att för den tjänsteman, som af Kongl. Väj-
och Vattenbyggnadsstyrelsen förordnas att i arbetet
verkställas besigtning, uppvisa den för detsamma
gillade planen med dertill hörande plan- och
profilritningar jemte de säkerheter, hvilka
vi skola göra öfver företaget, samt det eller
de kontrakt om arbetets öfvertagande på en-
freprenad till vissa delar eller i dess helhet,
som möjligen afslutats, samt att till Kongl. Väj-
och Vattenbyggnadsstyrelsen aflemnas uppgift på
den person, åt hvilken företagets utförande i hvad
det rör sig själfva vattenafledningen anförtros.

884.

Att efter utfärande af den del af lånet,
som enligt särskild bestämmelse får lyftas
på grund deraf att arbetet blifvit börjadt,
vid hvarje af de följande lyftningstiderna,
innan ytterligare lånemedel må utbeaktas,
hos Kongl. Statskontoret förte intyg af
Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen att,
enligt hvad derstädes näaktigt styrkts, så
mycket af arbetet blifvit utfördt, som skä-
ligen kan anses motsvara hvad i förhållan-
de till det beviljade låneunderstödet belöper
i hvad af lånet redan utbeaktats; och
skall, såvida icke Kongl. Maj:t, med afse-
ende i särskilda förhållanden, pröfvar skä-
ligt anordnada förordna, någon del af
lånet i Statskontoret inestå, intill dess
vattenaflednings- och afdikringsarbetet är
afsyndt och godkändt.

§ 5.

Att vid avslutande af detta Kontrakt
till Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen
öfverlämnas, för att i dess arkiv förva-
ras, bestyrkt kopia af den gillade planen
med dertill hörande plan- och profilrit-
ningar för arbetet och bestyrkta afskrifter
af dertill hörande godkända betänkande
och kostnadsförslag, äfvensom att, dnest
någon afvikelse under arbetets utförande med
vederbörlig tillåtelse vidtagits, innan sista
delen af låneunderstödet lyftes, till Kongl.
Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen aflämnas
fullständig beskrifning jemte ritning, utvisan-

de huru arbetet i följd af denna afvi-
kelse utförts.

§ 6.

Att godkänna alla kostnader utan
undantag af hvad namn ~~de~~ vara må,
som i följd af detta lån förordas
för Kongl. Statskontoret.

§ 7.

Att för fullgörande af detta Kontrakt
äfvensom för lyftade statsmedels åter-
läring, i såu mot kontraktet beräknas,
ställas sådan säkerhet, som af Kongl.
Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen godkän-
nes, samt för låneunderstödet afgifvas
sådan skuldförbindelse och säkerhet för
dess uppfyllande, som af Kongl. Stats-
kontoret antagas.

Till yttermera visso äro härpå två
lika lydande exemplar upprättade, som
skedde i Åmål den 20 Juli 1889.

E. G. Persson
Landtbrukare,
Ämtehamn & Åmål

Yoh. Larsson
Byggnästare
Åmål

Att E. G. Persson & J. H. Larsson i be-
gär närare egenhändigt undertecknat förestående kon-
trakt intygga Åmål som afhand-
lats af J. P. Svensson
Landskändare Åmål, Trädgårdsmästare, Åmål.

Med stöd af Kongl. Brevet den 17 April 1839 an-
taget Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, af Kongl.
Maj:te och Kronans vägnar, härmed detta kontrakt.
Stockholm den 6 Augusti 1839.

På Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens vägnar:

P. O. Ledenberg

P. Åberg

Utskrift

af Betänkande

angående invallning af sank mark tillhörande

Knöttkärr, Mörtelbol och Näs

uti Amäls socken, Torsbo härad

af Elfsborgs län

Adolf Roos
Statens Lantbruksingenjör

1. Likhörsden af Kongl. Majest. den 19 April
1889 nådigt gillade planen. Harkholm den
18 Maj 1889.

På Kongl. Maj. och Vattenbyggnads styrel-
sens vägnar:

A. H. Rundgren
O. H. Hedenblad

För förbehållande af
Län, ut öfverförden för
Förläggning af bank mark
tillhörande Hjörteboch, Stått-
kärr, och Näs uti småls
parken och Försbo härad
af Elfsborgs län, genom
densammes invallning, för
jag med bifogande utaf
afskrift af år 1886 upprät-
tade laga bymhandtingar,
på anmälan af vederböran-
de intressenter afgifna följande
Beträffande

Den mark huars invallning i detta Teleniska utred
förslag kommer att behandlas, är belägen ning
omkring 1 kil. bader om smål, delvis på
stadsjord, samt ligger invid en vik af
Nenern, huars vatten vid lägre vattenstånd
afvervämmer densamma. Ett genom ut-
dikning förslägg marken i fråga, är följ-
aktligen omöjligt, huars förslag upprät-
tats för densammes invallning och vatt-
nets bortförande medelst pumpning.

För att erhålla den minsta möjliga
quantitet vatten, att afbörda på detta
sätt, har det ansetts nödvändigt, och med
ekonomisk fördel förenligt, att efter
läggarna af den vattenskadade marken
upplaga diken, i hvilka det från

Kringliggande höjdet tiestruimmande vattenet
uppsamlas för att direkt aflördas i Hvenen.
Merendels erhållas dessa dike, i profilrit-
ningarna betecknade ss "vestra och östra af-
lappsdikena", det djup de behöfva för att
kunna afleda de temligen små vattenquan-
titeter de emottaga, och har till ytterhigau
visshet derutiinnan bottenbredden blifvit
temligen stor tilltagen, men anses likväl
lämpligt att den upptagna dikesjorden
i form af en vall upplägges innanför di-
ket, hvarigenom en fullt betryggande
terrälläggning erhålles, och någon fara för att
vattenet skall öfversila den nedanför liggande
odlade jorden ej förefinnes.

Enligt på befintliga egokartor gjorda be-
räkningar uppgår den egovidd hvarifrån
nederbörden bör aflägnas genom nedre delen
(nedanför pålen nr 15) af vestra aflappsdiket till
190 hekt., och afvanför nämnda punkt till 60 hekt.,
under det att motsvarande areal vid östra
aflappsdiket ej uppgår till mer än 75 hekt. Större
delen af denna mark bör skog, hvarin en vårflods
varaktighet aldrig kan beräknas väcka mindre än 20 dygn.
Enligt sammantag af gjorda nederbördsobservationer uppgår
medelnederbörden i denna trakt af Sverige under
December - månad till 228 mm. På grund af här på
stället beräkningar bör vestra aflappsdiket ne-
danför pålen nr 15 vid flotttid aflöra 0.24 Kub. m.
pr. sek., hvilken vattenquantitet i nämnda dike
di hamner att stiga 0.5 meter högt; autö in-
genstället öfver deruvarande markytas nivå

Vattnets hastighet blir frästades vid flot-
tid 0.276 m. Enligt samma grunder för
beräkningen af vattenflödet i öfre delen af
vestra aflappsdiket (15-33) och för östra aflapp-
sdiket hamner derstädes att vid flotttid och
med de föreslagna dikes dimensionserna samt
för handen varande fallförhållanden att stiga
0.3-0.4 m. öfver dikesbotten. Vallens krän som
öfver och hamner att ligga 1.2 m. öfver dikes-
botten bör hafva en bredd af 0.6 m. Doseringen
på vallens sidor är 1:1.5.

Vid all vallläggning bör noga iakttagas
att grästarfen borttages från det underliggan-
de jordlagret, samt vallfyllnaden noga blandas
med den underliggande jorden. Den upptagna
dikensjorden lämpar sig väl för vallbildning,
emån densamme består af lera något upple-
dat med sand.

Sjelfva dammet, eller banken tvärs öfver
aflappskanalen, bör sålunda anläggas, att
tvänne rader af tillspetsade spåntade plank-
kor (med förband både upptill och ner till)
neddrifvas tvärs öfver aflappskanalen,
med ett afstånd mellan de båda plank-
väggarne af omkr. 1.8 meter. Samrummet
mellan dessa begge väggar fyller seder-
mera med lera hvilken noga tillpackes
och pudolas, så att ett fullständigt vat-
tentätt damme erhålles. De tvänne väg-
garn bör och för att ej gifva sig ss. i
rötningen synes, förenas medelst tillräck-
ligt antal grafva tvärsliår. I dammet

bör en damlucka anbringas, 0.6 m hög och 1.2 m. bred. Densamma underkant bör ligga i nivå med kanalbotten på det att, då vattenståndet i Venern är lågt, vattnet från det invallade området vid luckans borttagande kan afströma. Dämmets krön kommer att ligga 0.4 m. öfver Venerns h.v.g., hvilket måste anses fullt betryggande, då den utan för dämmet liggande vägen jemte vägbanan, som ligga högre än högsta vattenståndet i Venern, tjenstgöra ss. vägbrytare, hvarer något vägsvall ej kan ega rum invid dämmet.

Företagets namn. Det område som är meningen att invalla eges sökande m.m. af fyra personer, nemligen H. Statsjorden Körlehal af byggmästar Larsson i Småb, B-29/32 mtt. Knäutkär af E. J. Persson, C-3/32 mtt. Knäutkär af Johannez Andersson och Statsjorden Näs af Lars Simonssons storbursdelegare, och hafva alla dessa nämnda jordegare begärt adlingplanchhandlingars upprättande, hvar för underlehnad i juni månad 1887, inställde sig vid förrättningsstället i och för nödiga undersökningars anställande. Samtliga i företaget ingående egor ligga i Småls socken och Pässe härad af Elfsborgs län.

Uti en år 1886 af J. J. Krähs, enli K. Befallningshafvandes förordnande, vid verkställd laga syn upprättad förening, hvarj samliga jordegare tecknat sina namn, har bestämts att delaktigheter uti kostnaderna, för upptagande af aflappskanal och aflappsdikey med tillhörande vallar samt anläggande af dämme,

anskaffande af ångmaskin, pumpverk m.m. jäfvensam, uti driftkostnaderna för pumpverkets igångsättande skola beaktas af delägarna efter följande norm:

Åf hvarje Elthundra (100) Kr skall	
Egaren af Körlehal betala	43.85 Kr.
2 af 29/32 mtt Knäutkär	27.55 Kr.
2 af 3/32 mtt Knäutkär	8.60 Kr. samt
2 af Näs	20.00

Kronor 100.00 Dessa

bestämmelser uti laga synhandlingar äro laga kraftaunna.

Arealen af det nederbördsområde, hvarifrån Beräkning af den för detsamma fallande nederbörden bör vattengår, som genom gemensam pumpning bortskaffas, beläper sig pumpning skall till 67 hekt. och som den quantitet vatten aflägnas m.m. hvilken för sek. och hektar skall kunna aflägnas, bör beräknas till 2 liter, så uppgår hela den vattenmängd, som för sek. genom pumpverkets försorg skall bortföras, till 134 liter. Uppfordringshöjden är i medeltal 2 meter; härvid iakttages, att mynningen af pumpens aflapsrör utanför vatten bör räcka nedanför sjöns högvattnenivå, hvarigenom den fördel vinnas att detta aflapsrör vid lågt vattenstånd tjänsör ss. träfvert, och lyfthöjden inskränker sig till höjdskillnaden mellan vattenytan utanför och innanför vatten.

Det antal hästkrafter, som den för pumpens drifvande anskaffade ångmaskin bör ega, erhålles ur följande formel

$$N = I \cdot \frac{F \cdot H}{75} \quad S = 1.25 \dots 2 \text{ beroende på pump}$$

76 = uppföringshöjd Konstruktionen)

$N = 1.25 \frac{134 \cdot 2}{75} = 4.4$ C = liter per sek.

Följaktligen erforderas en mellan 4 och 5 hästkrafters maskin, men är skäl att inhäpta en på 6 hästkrafter, enär det brännmateriel hvar med maskinens kammer, att eldas utgöres af bräntorf, hvaraf god tillgång finnes i närliggande torfmasse.

En 8 tum centrifugelpump blir i detta fall lämpligast att köpa. Enligt gjord beräkning kammer kostnaden för eldning m.m. af maskinen att uppgå till 1.50 kr. per dag, hvilket pris afser den för maskinens skotande behåflige karlen bör beräknas komma att kostn. per dag. Högt beräknadt bör pumpning ej behöfva ifrågakomma mer än 120 hela dagar om året, och skulle således den årliga driftkostnaden uppgå till 360 kr., hvilken summa kapitaliserad, efter 5% utgör 7.200 kr.

Intet företag Så vidt jag har mig bekant och af de uppgifter, erhållit lysningar jag erhållit å platsen, så har i adlingslän denna trakt af dalsland intet företag, afseende jordbrukets förbättring genom sanle markens forrläggande, utförts med länseunderstöd från statens sida.

Areal och Jordmån Den jordareal, huars forrläggning möjliggöres genom invallningen i fråga, utgör till sammans 50.28 hekt., och af denna mark består 49.5 hekt. af mradängar af stor naturlig bördighet. Dygjorden som har en mäktighet af 0.3 - 2.1 m., med ett medeldjup af 0.8 m., hvilat på blålera, och kammer efter forrläggningen jemte odling, att bilda en ypperlig åkerjord

Vegetationen å denna mark utgöres hufvudsakligen af starr (*Carex acuta*) samt pors, hvar jemte förkammet inblandningar af *nymphaea alba*, *nuphar lutum*, *ranunculus* arter o.s.v. - och är dygjorden bildad af dessa värters väl förmultnade rester med inblandning af utaf vattnet dityförd mineralbeständighet.

En liten del af marken (0.78 hekt.) förekommer massjord (å kartan betecknat med brun färg) hvilken dock är temligen förmultnad och ej uppenbar större djup än 0.5 m., hvarn densamma genom lämplig atlingsmetod, hackning och bränning, äfven bör kunna införlifas med den öfriga blifvande åkerjorden.

Det värde som den i företaget medgående jorden f.n. eger är mycket obetydlig, och borde ej kunna uppskattas till högre belopp än 100 kr. per hekt., enär en stor del deraf, äfven vid högt skommavattensstånd i Vänern är öfversvämrad. Efter forrläggningen blir marken, som till sin naturliga beskaffenhet är utmärkt, samt har ett mycket fördelaktigt läge i närheten af stad, af stort värde och borde ej kunna uppskattas till lägre belopp, än 650 kr. per hekt., eller för hela arealen till 32,682 kr. - och förbättringen antas till skillnaden mellan det nuvarande värdet 5,028 kr. och det blifvande värdet 32,682 kr. eller till 27,654 kr.

Enligt medföljande kostnadsförslag (Bil. Vinsten af Litt A) uppgår den totala kostnaden för företaget markens forrläggning och odling, med tillägg

af den kapitaliserade driftskostnaden till
20,987 kr., och kan vinsten af företaget, ur rent
ekonomiskt synpunkt, uppskattas till 7,367 kr.
Härtil kommer den stora batnad som hela
trakten af Lärsläggningen kommer att vinna
i sanitärt hänseende, emär, ss. af stadsläkarens
i etniskt intyg synes (Bil till C) denna lottas
öfvermåttade mark, från denna synpunkt sett
utåfvat ett serdeles menligt inflytande.

Plankarta I den upprättade plankarta, hvarå nödigt
antal afledningsdiken äro inlagda, betecknas
den gröna färgen madäng och den bruna mossen
under det att den röda linien utmärker löglet
för den blifvande vatten samt den blåa linien
de vestra och östra aflappsdikena. Nödigt
antal fixpunkter (+) finnas på karta markerade
Profildröning och återfinnas de i profildröningarna, hvarå den
gula färgen betecknar lerjord, den gråa dyjord,
den blåa vatten och den röda vattenbyggningen
P. utmärker den plats hvarå ängmarken samt
pumpverk bära placeras. Vid upprättande af
profil öfver aflappskanalen har hänsyn tagits
till den sättning som alltid efter markens
Lärsläggning och stalling kommer att vara rum,
hvilken Lärsläggning dock ej har blir så närmast,
emär afvägningen gjordes sedan kanalen till stor
del var färdiggrävt, och då betydlig sättning
redan, ej rum.

Dikning Bottenbredden, så i vestra aflappsdi-
ket, mellan
palarna 15-33 = 0.6 meter, samt mellan 0-15 der
vattenflådet är starkare 0.9 meter. I östra aflapps-
di-
ket, der de tillströmmande vattenquantiteterna

är ännu obetydligare, har bottenbredden i
sträckan 33-15 antagits till 0.3 m., hvilken
bred mellan palarna 15-5 äkats till 0.6 m.
samt mellan 5-0 till 0.9 m.

Vid beräkningen af beträkningspriser för
upptagande af östra och vestra aflappsdi-
kena har, ss. af kostnadsförslaget synes
kubikmetern beräknats till 60 öre. Detta beror
derpå att jorden i fråga efter upptagandet
måste råggroat trappläggas till vattens bil-
dande, bearbetas, befrias från organiska
rester ss trädrotter m.m., planeras, och på
många ställen flyttas från en plats
till en annan. I s. af kostnadsförslaget
synes förslår ej till vattenbildningen
den ur de vestra och östra aflappsdi-
kena uppkastade diksjorden, utan
atgar deröfver 419 kubmeter hvilka
i kostnadsförslaget särskildt äro up-
tagna.

Sedan invallnings och dikningsarbete Ödningssplan
nu blifvit verkställt kan ödningssar-
betet lätt utföras på de gemna, stenfris
fältet medelst pläning och skarpharp-
ning. Pläningen har beräknats till 20 kr.
per hekt., och tvänne harpningar till sam-
ma summa, hvartill kommer kostnaden
för upptagande af vattenfäror samt tuf-
hackning, i ett eller annat ställe, öfver-
ledes beräknat till 20 kr. per hekt., antas
tillsammans 60 kr. per hekt. I massen
är ödningsskostnaden beräknat till 150 kr.

per hekt., eller för 0.78 hekt. till 117 kr. Sedan
jorden lemnat ett par pådesskörda, lämp-
ligast råg eller hafre, och genom bearbetning
kammit i god häfd, bör den läggas i cir-
kulation med den hemmanes tillhöriga
äfriga åkerjorden.

Angående hin- Något sådant hinder mot företaget som
der från del anförmlas uti Kong. Förordningen d. 31 Dec.
allmännes sida 1879 förefinnes ej, emär invallningen af
dessa sankta marker naturligtvis ej på något
sätt kan råka i kollision med någon bestäm-
melse angående fast eller flätled. Sål-
kammanalittammar samt stadsläkaren i
änmalanse derjemte att företaget är af
största vikt ur sanitär synpunkt, emär dessa
tidstals afversuamade marker gjort sig kända
säsom verkliga härdar för spridande
af ohälsa i omkringliggande trakter (Bil. till L.).

Arbetsplan Samt företaget är af den omfattning att
detsammes utförande under loppet af ett
år ej gerna kan kammas i fråga, så får
jag föreslå följande arbetsplan:

Under första året efter odlingsläns
erhållande bör såväl aflappskanalen som
vestra och östra aflappsdikeyna med vallar
göras i ordning, i kostnadsförelaget beräknade
till Kränd - - - - - 3385.-

Under andra året bör maskinerna anskaf-
fas, maskinhus, och torfplat uppföras, samt
dämnat anläggas, beräknadt tillsammans till 4800.-

Under tredje året verkställas dikeyningen - 1815.-
Samt under fjärde året odlingen beräknad till 3087.-

Emär detta företag icke blott ur Förord
ekonomisk synpunkt visar sig mycket
fördelaktigt, då vinsten af detsam-
mas utförande, enligt afvar gjorda be-
räkningar visat sig uppgå till ej min-
dre, än 7367 kr. utan detsamma, äfven
i klimatiskt och sanitärt hänseende
är höjdeligen värt att underkastas så
får jag gifva mitt varmaste förord
till länns beviljande ur odlingsförden
till hela det belopp som erfordras för
invallningens och afdikningens utfä-
rande eller tiotusen (10,000) kr.

Nisby d. 15 dec. 1888

Adolf Roos

Statens Landbruksingenjör

Kostradsförslag

Dagsverkespris 1.75 Kronor

Slutsumma och mer	Sticketning hög	Aflappens storlek							Vårdarbätt på m.m.	Pris per kubikmeter m³	Kostrad				
		längd	medel		högst	längd	bredd	högst			Kronor	öre	skilling	penning	
			längd	bredd											
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
<u>I Vattenafledningen</u>															
<u>Aflappskanalen</u>															
0-8	1:1.5	445	0.6	2.0	3.6	3420	1900	1520	Djup på sand	35	532	-	-	-	
8-10	1:1	119	0.6	1.4	2.3	465	178	287	8	8	35	100	45	-	
10-20	1:1	594	0.6	1.5	2.1	1871	891	980	Djup	35	245	-	-	-	
20-26	1:1	386	0.6	1.4	2.0	1509	772	737	Djup på sand	35	257	25	-	-	
<u>Vestra aflappsdikey</u>															
0-15	1:1	890	0.9	0.75	1.65	1101	-	1101	Sanddyb	60	660	60	-	-	
15-33	1:1	1070	0.6	0.2	0.9	289	-	289	8	8	60	178	40	-	
<u>Östra aflappsdikey</u>															
0-5	1:1	297	0.9	0.65	1.55	299	-	299	8	8	60	179	40	-	
5-15	1:1	594	0.6	0.85	1.45	732	-	732	8	8	60	429	20	-	
15-30	1:1	890	0.3	0.7	1-	623	-	623	8	8	60	373	80	-	
Till vallbyggnaderna, erforderlig jord utafver den vid vestra och östra aflappsdikeys upplagande, erhållna = 419 Kubikmeter tan- ges för aflappskanalen och tillägges för densamma transport och upplagning 259 per K.m. eller 419 " 0.25 =											1017.75				
											Kronor	3066	55		
Tillägges omkr 10% för afslutet till- syn, redskapens slitning m.m.												318.45	3385	-	
1 st. 6 hästers ångmaskin												2800	-		
1 st. 8" Centrifugal pump												1000	-		
Maskinhus och torflak												800	-		
Byggandet af samlet												200	4800	-	
Transport Kronor													8185	-	

Bil. Lit. B.

Grafningstabell

N ^o		Djup	Botten bredd	Dag- bredd	N ^o		Djup	Botten bredd	Dag- bredd
1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.
<u>Aflappskanalen</u>					10		1.5	0.6	3.6
0		2.3	0.6	7.5	14		1.5	"	3.6
1		2.4	"	7.8	15		1.5	"	3.6
2		2.2	"	7.2	16		1.5	"	3.6
3		2.05	"	6.75	17		1.45	"	3.5
4		1.9	"	6.3	18		1.45	"	3.5
5		1.8	"	6.0	19		1.45	"	3.5
6		1.75	"	5.85	20		1.45	"	3.5
7		1.7	"	5.7	21		1.7	"	4.0
8		1.7	"	4.0	22		1.7	"	4.0
9		1.7	"	4.0	23		1.7	"	4.0
10		1.65	"	3.7	24		1.7	"	4.0
11		1.6	"	3.8	25		1.7	"	4.0
12		1.6	"	3.8	26		1.7	"	4.0
<u>Västra aflapps diket</u>									
0		0.6	0.9	2.4	12		0.85	0.9	2.6
1		0.9	"	2.7	13		0.5	"	1.7
2		0.75	"	2.4	14		0.6	"	2.1
3		0.7	"	2.3	15		1.4	"	3.7
4		0.9	"	2.7	16		0.7	0.6	2.0
5		0.5	"	1.9	17		0.1	"	0.8
6		0.55	"	2.0	18		0.1	"	0.8
7		0.6	"	2.1	19		0.1	"	0.8
8		0.9	"	2.7	20		0.1	"	0.8
9		0.65	"	2.2	21		0.1	"	0.8
10		0.9	"	2.7	22		0.1	"	0.8
11		0.7	"	2.3	23		0.25	"	1.3

1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.
24		0.3	0.6	1.2	29		0.3	0.6	1.2
25		0.3	"	1.2	30		0.35	"	1.3
26		0.6	"	1.5	31		0.2	"	1.0
27		0.45	"	1.5	32		0.35	"	1.3
28		0.35	"	1.3	33		0.4	"	1.4
<u>Östra aflapps diket 15</u>									
0		0.6	0.9	2.1	16		0.75	0.3	1.8
1		1.1	"	3.1	17		0.85	"	2.0
2		0.3	"	1.5	18		0.2	"	0.7
3		0.75	"	2.4	19		0.6	"	1.5
4		0.75	"	2.4	20		1.0	"	2.3
5		0.45	0.6	1.5	21		1.2	"	2.7
6		0.25	"	1.1	22		0.45	"	1.2
7		0.95	"	2.5	23		0.75	"	1.8
8		0.9	"	2.4	24		0.75	"	1.8
9		0.85	"	2.3	25		1.15	"	2.6
10		0.8	"	2.2	26		1.05	"	2.4
11		0.85	"	2.3	27		0.25	"	0.8
12		0.85	"	2.3	28		0.85	"	2.0
13		0.9	"	2.4	29		0.6	"	1.5
14		1.05	"	2.7	30		-	-	-

Visby d. 15 dec 1888

Adolf Roos

Statens Landbruksingenjör

Räpaskrifvet Lestyröka:

J. Th. Widen
Bakställe
Ad. Amal

E. G. Wessberg
Handlande
Ad. Amal

Godkänd 12.3.97

Bevis

om verkställd afsejning å det arbetsföretag, som afsej
invallning samt afdikning och odling af saukt mark,
tillhörande Knötkärr, Mörtel och Ås i Ånåls socken
af Tönbo härad, Upsborgs län.

Planen af Kongl. Maj:ts färdställd den 12 April 1889.
Beviljad län från odlingsskuden, Kronor 10000. —
Kontrakt om arbetets utförande af Kongl. Låg- och

Fattumbesvärskontrollen antaget den 6 Aug. 1889.
Färdställd termin för arbetets fullbordande den 1 Sept. 1892.
Arbetstiden i nämnd förklarad till 1 September 1894.
Beräknad kostnad för invallnings- och afdikningsarbetet
Kronor 10000. —

Tid af undersökning den 14 Oktober 1894 verkställd
besiktning af opanskifvne arbetsföretag har deltagande be-
funnits utförd i öfverensstämmelse med färdställd arbets-
plan med de till förbättring ländande ändringar, som
anmälts i ^{1894 års} ~~1894 års~~ inspektionsberättelse, på grund hvar
arbets hämd förordas till godkännande.

Är härmed uppgift det af mig den 30 November 1894 för
öpannämnda arbetsföretags godkännande utfärdade afsej-
ningsbeviset förkommet, meddelas härmed följande
afsejningsbevis.

Stockholm den 30 Dec. 1896.

E. M. M.

Stamp — 0.50
Lön — 1.50
Kronor —

1203
96

Utdrag af Räkenskaperna för
Mörtelebol, Knöttkarr, och Väs- Kärnets
utläggning, och torrläggning af vattenrik mark.

Under arbetets fortgång hafva utbetalts.		
För 1 Lokomobil med Pumpar		
och dertill hörande pumpkunn	4318	88
För gräfning och sprängning af		
Ålggryskiken med dertill hörande		
Öankar: äfvensom middelkanaler		
för afledning af vatten från den		
torrlagda marken	5061	55
Diverse utgifter	279	99
Räntor under arbetsketen	603	32
	<u>Kronor 10263 70</u>	

Rätt utdraget, utaf för detta ändamål
födda Böcker, intygas på begäran
att den 9 Juni 1896,
Th. Nilsson, P. Stenholm

Protokoll hållet vid sammankom-
i Åmål den 18 juni 1889 med intres-
senterne i Näs eller Knötkärns-
näs torrlägnings- och odlingsföretag,
hvarvid samtliga delegarne Bygg-
mästare J. H. Larsson i Åmål, Landbruk-
kame E. G. Persson och Johannes
Andersson från Knötkärn och för Lars
Simonssons i Näs Skerfhus August An-
derson i Näs voro närvarande.

§ 1.

Tin styrelse utsågos Byggnästare J.
H. Larsson i Åmål och Landbrukskame E. G.
Persson i Knötkärn, hvilka äro att i sin
gemensamma vägnar i och för det sökta
och beviljade odlingslånet med Kongl. Väg-
och Vattenbyggnadsstyrelsen afsluta kontrakt,
lyfta statsbidraget och i öfrigt vidtaga
alla för företaget erforderliga åtgärder.

§ 2.
Tin arbetsledare utsågos Byggnäs-
tare J. H. Larsson.

Sålunda afhand-
lats betyga, Åmål dag som ovan

J. H. Larsson

E. G. Persson

August Andersson

Johannes Andersson

Egonhändigarna namnteckningar

Beviljans af. om på en gång, närvarande.

Gustaf Gärman

J. P. Svensson

Handföhrande i Åmål

Trädgårdsmästare, Åmål.

Underlekande, för hvilket företags plan
och ritningar för anläggning af sank mark,
tillhörande hemmanen Knätkärr, Mörtelbo och
Näs inom Åmåls sockens och Stads område, Tafs-
bo härad och Elfsborgs län, för härmed på begä-
ran af intressenterna i företaget intyga, att
följande arbete enligt Lantbruksinspektionen
och Roos' upprättade odlingsplan äro till an-
seende, af intressenternas uppskattade kostnader
i och för anläggningen och odlingens redan verk-
ställda, nämligen:

En sex-hjunders Lokomobil med en 8 hunds
centrifugalpump, pumphus och dambyggnad,
hela västra aflösningsdiken jämte wall och Östra
aflösningsdiken till Nr 14 jämte wall samt
Midteldiken till hela sin längd med undantag
af en ytterligare rensning i cirka 400 meter
i sänkaste delen af häradet, och utförd för en
kostnadsräkning af ————— kr. 6130. -

Ärshäradets arbetet i ofvannäm-
nda diken frågar och är ämnadt att
fullbordas under innevarande år.

Som därunder och aflösningsdikens
vara till större delen färdiga redan vären

1888, då pumpverket öfver var uppfäst och
kunde med beakt. begagnad, har beordr-
ning och sålning såväl under nästlunds som
inverkan är frågade; Och är nu uppk-
diktad och sålakt inkomst halva area.
Län för en dagmas af circa ——— kr. 3,200

Summa 9330 kr.

Arbets- och beordringsarbetet frägar förh.
Larande.

År 23 juli 1889.

Swendrigelins
Borgmästare

M. Kallén
Ingeniör.

A. Fred. Lindgren
Lantbrukaren

Promemoria öfver närlagde handlingar:

- 1° Ansökan till Kongl. Utlä- och Wattenbygg-
nadsstyrelsen för uttecknandet af en
del af beviljad län i Odingsfonden.
- 2° Intyg öfver redan verkställt arbete.
- 3° Kontrakt i 2 exemplar om arbetets
utförande.
- 4° Sakerhetsförbindelse för kontraktets
fullgörande.
- 5° Protokoll öfver val af arbetsstyrelse,
etc.
- 6° Kopia af Karta och Profieritningar.
- 7° Afskrift af betänkanDET.